

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

**DRŽAVNO NATJECANJE IZ POZNAVANJA
KLASIČNIH JEZIKA**

u kategoriji

LATINSKI JEZIK

za

KLASIČNE GIMNAZIJE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

30		%
-----------	--	----------

II. Pitanja:

7		%
----------	--	----------

Ukupni broj bodova:

37		%
-----------	--	----------

Članovi državnog povjerenstva:

1. _____

2. _____

3. _____

Gimnazija Pula, Pula

Nadnevak natjecanja: 24. travnja 2008.

PREVEDI TEKST

M. T. Cicero, De oratore

Ciceron izražava čuđenje što unatoč obilju interesa za plemenita umijeća u Rimu ima vrlo malo izvrsnih govornika. To je utoliko čudnije što je govorništvo u vezi jezikom i govorom i svima je dostupno. Pa ipak, premda je malo izvrsnih govornika, u Rimu je govorništvo vrlo cijenjeno.

Vere mihi hoc videor esse dicturus, ex omnibus eis, qui in harum artium liberalissimis studiis sint doctrinisque versati, minimam copiam poetarum et oratorum egregiorum exstitisse: atque in hoc ipso numero, in quo perraro exoritur aliquis excellens, si diligenter et ex nostrorum et ex Graecorum copia comparare voles, multo tamen pauciores oratores quam poetae boni reperientur. Quod hoc etiam mirabilius debet videri, quia ceterarum artium studia fere reconditis atque abditis e fontibus hauriuntur, dicendi autem omnis ratio in medio posita communi quodam in usu atque in hominum ore et sermone versatur, ut in ceteris id maxime excellat, quod longissime sit ab imperitorum intellegentia sensuque disiunctum, in dicendo autem vitium vel maximum sit a vulgari genere orationis atque a consuetudine communis sensus abhorrere. Ac ne illud quidem vere dici potest aut pluris ceteris inservire aut maiore delectatione aut spe uberiore aut praemiis ad perdiscendum amplioribus commoveri. Atque ut omittam Graeciam, quae semper eloquentiae princeps esse voluit, atque illas omnium doctrinarum inventrices Athenas, in quibus summa dicendi vis et inventa est et perfecta, in hac ipsa civitate profecto nulla umquam vehementius quam eloquentiae studia viguerunt.

Komentar:

vere = veritatem; artes liberales = plemenita umijeća; ex nostrorum et ex Graecorum sc. exemplorum; quod = utoliko; ratio = znanje; posita = posita est; os, oris, n.- jezik; sensus = ponašanje; abhorrere = udaljiti se; ac ne = neque; pluris = plures; inservio, 4. = baviti se čime, posvećivati se čemu; ipsa = nostra

ODGOVORI NA SLJEDEĆA PITANJA:

1. Konstrukciju **videor esse dicturus** prebaci u akuzativ s infinitivom.

_____

2. Odredi vrstu pogodbene rečenice i napiši ostale inačice tako da zamijeniš predikat

... **si diligenter et ex nostrorum et ex Graecorum copia comparare voles**, ... _____

_____

_____

3. Protiv koga su usmjerene Ciceronove *Filipike*? _____

4. Tko je u antičkoj retorici osim Cicerona slijedio azijski i atički govornički stil? _____

5. Na kojem se grčkom otoku nalazila najpoznatija antička govornička škola? _____

max 7	
-------	--

Državno natjecanje u poznavanju klasičnih jezika u kategoriji latinski jezik za klasične gimnazije,
šk. god. 2007/08.

PRIJEVOD:

max 26	
---------------	--

Rješenja i bodovanje:

PRIJEVOD:

Vere mihi hoc videor esse dicturus	Čini mi se da je ovo što ću reći istina,	2
ex omnibus eis, qui sint versati	da je od svih onih, koji su se bavili	1
in harum artium liberalissimis studiis doctrinisque,	najplemenitijim izučavanjima i naukama ovih umijeća,	1
minimam copiam poetarum et oratorum egregiorum exstitisse:	postojao najmanji broj izvrsnih pjesnika i govornika:	1
atque in hoc ipso numero,	A baš u tom samom broju	1
in quo perraro exoritur aliquis excellens,	u kojem se vrlo rijetko rađa netko izuzetan,	1
si diligenter et ex nostrorum et ex Graecorum copia comparare voles,	ako budeš htio pažljivo (pomno) usporediti iz obilja naših i grčkih primjera,	1
multo tamen pauciores oratores quam poetae boni reperientur.	ipak će se naći mnogo manje dobrih govornika nego (dobrih) pjesnika.	1
Quod hoc etiam mirabilius debet videri,	To se mora činiti utoliko čudnijim	1
quia ceterarum artium studia	jer se izučavanja ostalih umijeća	1
fere reconditis atque abditis e fontibus hauriuntur,	crpe iz gotovo zatvorenih i skrivenih izvora,	1
dicendi autem omnis ratio in medio posita	a svo je pak znanje govorenja smješteno u središtu	1
communi quodam in usu	u nekoj općenitoj (zajedničkoj) uporabi,	1
atque in hominum ore et sermone versatur,	te se nalazi u ljudskom jeziku i govoru,	1
ut in ceteris id maxime excellat,	tako da se u ostalima ponajviše ističe ono	1
quod longissime sit ab imperitorum intellegentia sensuque disiunctum,	što je najudaljenije od spoznaje i osjetila neupućenih (neiskusnih),	1
in dicendo autem vitium vel maximum sit	a u govorništvu je dapače najveća mana	1
abhorrere a vulgari genere orationis	Udaljiti se od običnog (općenitog) načina govorenja	1
atque a consuetudine communis sensus.	i navike zajedničkog (općenitog) ponašanja (zajedničke navike ponašanja).	1
Ac ne illud quidem vere dici potest	I uistinu se ni to ne može reći	1
aut pluris ceteris inservire	da se više njih bavi ostalim (posvećuje ostalom),	1
aut maiore delectatione aut spe uberiore	bilo zbog većeg zadovoljstva ili zbog obilnije nade,	1
aut praemiis ad perdiscendum amplioribus commoveri.	bilo da su potaknuti na učenje znatnijim nagradama.	1
Atque ut omittam Graeciam,	I da izostavim Grčku	1
quae semper eloquentiae princeps esse voluit,	koja je uvijek htjela biti prvakinja govorništva (rječitosti)	1
atque illas omnium doctinarum inventrices Athenas,	i onu izumiteljicu svih nauka Atenu,	1
in quibus summa dicendi vis et inventa est et perfecta,	u kojoj je izumljena i usavršena najviša (najbolja) snaga (moć) govorenja,	1
in hac ipsa civitate profecto	u ovoj našoj državi svakako	1
nulla umquam vehementius quam eloquentiae studia viguerunt.	nikada nikakve nauke nisu vrijedile više nego nauke rječitosti (govorništva).	1

UKUPNO: 30

ODGOVORI:

1.	Video me dicturum esse.	1
2.	realna	1
	velis / volueris	1
	velles / voluisses	1
3.	protiv Marka Antonija	1
4.	Demosten	1
5.	na otoku Rodu	1

UKUPNO: 7

TABLICA BODOVA I POSTOTAKA:

PRIJEVOD		PITANJA	
BODOVI	%	BODOVI	%
1	2,67	1	2,86
2	5,33	2	5,71
3	8,00	3	8,57
4	10,67	4	11,43
5	13,33	5	14,29
6	16,00	6	17,14
7	18,67	7	20,00
8	21,33		
9	24,00		
10	26,67		
11	29,33		
12	32,00		
13	34,67		
14	37,33		
15	40,00		
16	42,67		
17	45,33		
18	48,00		
19	50,67		
20	53,33		
21	56,00		
22	58,67		
23	61,33		
24	64,00		
25	66,67		
26	69,33		
27	72,00		
28	74,67		
29	77,33		
30	80,00		

Uputa:

U ovom testu prijevod nosi 80% uspjeha, dok pitanja iz gramatike i civilizacije nose 20% uspjeha. Konačni uspjeh natjecatelja dobivamo tako da broj bodova postignutih u prijevodu nađemo u prvom stupcu i pridružimo mu pripadajući postotak, isti postupak treba primijeniti kod pitanja. Ukupan zbroj postotaka je uspjeh natjecatelja.

Primjer:

Natjecatelj je postigao 20 bodova na prijevodu što iznosi 53,33%, 5 bodova na pitanjima što iznosi 14,29%. Zbroj postotaka, tj. uspjeh natjecatelja, je $53,33 + 14,29 = 67,62\%$.